



camarada K



Estrena: **Teatre del Mar, gener 2009**

projecte de l'espectacle

Camarada K es basa en textos de **Daniil Kharms** (1905-1942), autor rus representant de l'avantguarda russa de principis del segle XX.

Aquesta proposta serà escrita i dirigida per **Joan Carles Bellviure**, un dels quatre membres que conformen el Consell Artístic del Teatre del Mar, que a partir dels textos d'aquest autor, configura un espectacle d'humor satíric i de crítica àcida que mostrarà a través dels propis escrits de l'autor, la vida i l'univers particular d'aquest geni de la literatura surrealista russa.



L'espectacle estarà protagonitzat per tres personatges i una titella. Els actors, dos homes i una dona, interpretaran els diversos personatges sorgits de la imaginació de Kharms, mentre que la titella representarà al propi Kharms en un continu procés creatiu.

Els tres actors són **Sergi Baos, Margalida Grimalt i Joan Manel Vadell**.

La música i l'escenografia seran part integrant de l'espectacle, com uns personatges més, que evolucionaran, actuaran i interactuaran d'acord al desenvolupament de la història.

l'autor, Daniil Kharms



Quan al principi de la segona guerra mundial la repressió arremet definitivament contra Daniil Kharms i contra gairebé totes les seves amistats és tota una generació literària que desapareix: la generació d'aquells que no han tengut el temps de publicar abans de ser reduïts a silenci per l'estalinisme triomfant.

Daniil Ivànovitx Iuvatxov, nom real de Daniil Kharms (1905 - 1942) és un personatge estrany en la literatura russa del s. XX. Escriptor satíric de l'època soviètica que s'inclou dins el corrent del surrealisme i l'absurd. Amic de la mentida, de l'exageració, dels extrems i de l'error, és un dels fundadors, en 1920, de la darrera organització literària d'avantguarda a la Rússia soviètica « L'associació per un art real » (OBERIU). Després com tant d'altres acabarà convertit en « enèmic de classe » en els anys trenta.

Kharms sobreviurà escrivint llibres per a infants a Leningrad, tot i que destaca per la seva obra poètica i les històries curtes. Els seus escrits, completament allunyats del “Realisme Socialista” imperant, no van ser gaire valorats, i durant la seva vida només va poder publicar, a part dels llibres per infants, dos poemes.

L'any 1931, va ser declarat enemic del Soviet i va ser enviat a la presó de Kursk.

El 1937 les autoritats van confiscar els seus llibres per a infants, privant-lo de la seva principal font de subsistència. Kharms va continuar escrivint històries breus molt grotesques que no van poder ser publicades fins a la fi del règim socialista.

L'agost de 1941, poc abans del setge de Leningrad, Kharms va ser arrestat de nou, durant una nova onada de repressió de dissidents, acusat de distribuir propaganda contra el règim. Fou traslladat a una presó de la policia política, on passà uns mesos. Per tal d'evitar que l'afusellessin, fingí trastorn mental. Se li diagnosticà esquizofrènia i fou ingressat en una penitenciària psiquiàtrica de Leningrad, on morí de fam durant el primer hivern de bloqueig nazi sobre la ciutat, l'any 1942.

la producció literària de Daniil Kharms

Daniil Kharms, poeta en els seus inicis, poc a poc es va passar a la prosa, convertint-se en un autèntic mestre del format curt. Molt curt. La seva producció literària ens mostra Kharms com un gran observador, espantat, de la realitat monstruosa que l'envolta. Les seves miniatures són sovint divertides però sempre tràgiques.

Aquestes històries narren escenes de la pobresa i l'opressió a través de símbols fantàstics i satírics, i això produeix la construcció d'un món imprevisible i desordenat;

els personatges repeteixen les mateixes accions moltes vegades o es comporten d'una manera irracional, les històries lineals s'interrompen de sobte per les circumstàncies més diverses, absurdes i inexplicables.

Paral·lelament als seus escrits, la seva vida com bé mostren els seus diaris i la seva correspondència, transcorre dins la desesperació, la incomprensió i l'absoluta misèria.

L'espectacle "camarada K" està format per una part d'aquests texts adaptats pel teatre, així com per fragments dels seus diaris.

proposta de dramaturgia

La idea de muntatge és de treballar en paral·lel la vida de Daniil Kharms a partir del seus diaris, la seva correspondència i la seva producció literària. Totes dues van molt lligades.

A partir de tres personatges grisos, dos homes i una dona, es desenvoluparà la història. Aquests personatges són una espècie de bufons: Funcionaris soviètics, a la vegada protagonistes dels relats de Kharms, les persones reals del seu entorn, i a la vegada la seva folia i el seu sofriment. Daniil Kharms serà el quart personatge. I estarà representat per una titella de talla humana, molt realista, vestida de negre amb capell de copa i pipa.

Els tres personatges de gris, arriben d'un altre món, del centre de la terra o de les estrelles llunyanes, de cap lloc concret. Cap lloc real. Per ventura els veurem aparèixer de l'armari o de davall la taula on Kharms escriu. Ells faran viure i parlar la titella.

La titella sovint estarà asseguda. Escrivint el seu diari, cartes, relats... reflexionant en veu alta, rebent visites d'amics, veïns i enemics. També beurà vodka. I passarà gana. Molta.

Entren en escena tres homes grisos, espècie de buròcrates, porten vestits obscurs i corbates de colors.

No sabem d'on venen, no duen cap conflicte anterior ni interior, tampoc cap record del passat. Podríem dir que comencen a existir amb la seva entrada en escena.



El primer arriba massa prest. El segon arriba a l'hora. El tercer arriba tard.

Un gran rellotge mural regna damunt els caps d'aquests homes. Un rellotge que no avança. Es pot ser puntual amb el temps aturat?

Tot tres prenen posició darrere d'una gran taula. Al damunt de la taula hi ha tres tassons i una botella d'aigua. Tres munts de fulls blancs. Tres llums de despatx. Pot ser tres timbres d'hotel.

Què han vingut a fer aquí els tres homes grisos? Una conferència? Un debat? Una lliçó magistral? Formar part d'un tribunal?

Primer s'haurà de trobar un nom. Quin nom? El nom. El nom de què?

Els homes parlaran però no aconseguiran trobar el nom. Ben al contrari aquesta recerca serà la pèrdua de tot tres. Quan més s'enfonsen en un bosc espès de paraules més perduts es troben.

Els seus relats es veuran sovint alterats per músiques que els faran entrar en accions frenètiques, en jocs de moviment com el joc de les cadires o en estat d'immobilitat absoluta.

Poc a poc tot deriva cap al "non-sense", a l'absurd, a situacions surrealistes.

notes sobre l'escenografia

L'autor aposta per allunyar-se, tan en la forma com en la interpretació dels actors, del naturalisme. Aquests texts curts, surrealistes i violents demanen una altra "manera de dir". La paraula de Kharms posseeix un ritme propi, una pulsació interior que no es pot oblidar si es vol que al fons, aquest món tràgic que ell ens revela, arribi als espectadors amb la força en que l'escriptor el va escopir contra la fulla de paper. En el nostre cas la forma serà tan important com el fons, la música i els elements mòbils i transformables seran la base de l'escenografia.

La música tindrà un rol molt important en el muntatge, serà una espècie de personatge invisible que marcarà el ritme del conjunt, obligarà als personatges a realitzar accions físiques i acompanyarà la folia dels texts.

L'escenografia mostrarà l'habitació de Kharms. Aquesta es transforma, així com els mobles, i fan sorgir l'univers del personatge central. L'estat interior i mental de Kharms es reflexa en les transformacions del seu espai.

fitxa artística i tècnica

Autor	Daniil Kharms
Dramatúrgia i Direcció	Joan C. Bellviure
Actors	Sergi Baos Margalida Grimalt Joan Manel Vadell
Espai Escènic	Miquel Angel Joan
Il·luminació	Miquel Fullana
Vestuari	Antònia Fuster
Producció Executiva	Jordi Banal
Coordinador Tècnic	Jordi Oltra
Assessorament Lingüístic	Carme Planells
Administració	Joana M. Vidal
Comptabilitat	Cati Fiol
Comunicació i Premsa	Alba López
Producció	Aina Salom